

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

дисципліни

“ДОГОВОРИ У ФІНАНСОВО-КРЕДИТНІЙ СФЕРІ”

(для спеціалістів)

Київ 2017

Підготовлено професором кафедри цивільно-правових дисциплін
Р. Б. Прилуцьким

Затверджено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін
(протокол № 10 від 21.05.08)

Перезатверджено на засіданні кафедри господарського, трудового права та
цивільно-правових дисциплін (протокол № 1 від 31.08.17)

Схвалено Вченою Радою Навчально-наукового інституту права
(протокол № 8 від 31.08.17)

Прилуцький Р. Б. Навчальна програма дисципліни “Договори у фінансово-
кредитній сфері” (для спеціалістів). – К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2017. – 23 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст
дисципліни “Договори у фінансово-кредитній сфері”, питання для самоконтролю,
а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2017
© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2017

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма дисципліни “Договори у фінансово-кредитній сфері” розроблена з урахуванням вимог класифікаційної характеристики зі спеціальності “правознавство”, ґрунтується на Цивільному і Господарському кодексах України 2003 р., законах та інших нормативно-правових актах, а також міжнародних договорах, що регулюють відносини, пов’язані з наданням фінансових послуг.

Метою дисципліни є глибоке засвоєння студентами знань щодо правового регулювання відносин, які виникають при укладенні договорів у фінансово-кредитній сфері.

Завданням дисципліни є формування у студентів спеціальних знань щодо загальних положень про фінансові послуги, їх види та правові засади; поняття фінансово-кредитних відносин, їх зміст, об’єктний і суб’єктний склад; види, форму, умови і порядок укладання, зміни та розірвання договорів у фінансово-кредитній сфері.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати науково-теоретичні та практичні положення про фінансові послуги, особливості їх правового регулювання, основні національні та міжнародно-правові акти, норми Цивільного і Господарського кодексів України, закони та інші нормативно-правові акти, що регулюють відносини у сфері фінансових послуг, порядок їх застосування, спеціальну науково-методичну та іншу юридичну літературу;

уміти правильно визначати види фінансово-кредитних відносин, види договорів, що укладаються з метою надання фінансових послуг, їх істотні та інші умови, забезпечувати правильне їх оформлення, тлумачити та застосовувати нормативно-правові акти, що їх регулюють.

Предметним орієнтиром при вивченні дисципліни “Договори у фінансово-кредитній сфері” є тематичний план, який складений відповідно до змістових модулів. Обсяг необхідного програмного матеріалу визначений у розділі “Зміст дисципліни”. Для полегшення контролю і самоконтролю отриманих студентами

знань програма містить перелік питань для самоконтролю. Список рекомендованої літератури містить перелік основних науково-теоретичних і практичних джерел, які стануть важливою підмогою при вивченні дисципліни.

Для полегшення навчання та підвищення його ефективності необхідно додатково використовувати Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Договори у фінансово-кредитній сфері”.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ДОГОВОРИ У ФІНАНСОВО-КРЕДИТНІЙ СФЕРІ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
	Змістовий модуль I. Загальні положення про договори у фінансово-кредитній сфері
1	Поняття та загальна характеристика фінансових послуг в Україні
2	Суб'єкти відносин у фінансово-кредитній сфері. Фінансові установи
	Змістовий модуль II. Види договорів у фінансово-кредитній сфері
3	Договір страхування
4	Договір позики
5	Договір кредиту
6	Договір банківського вкладу
7	Договір банківського рахунку
8	Розрахунки
9	Договір факторингу
10	Договір банківської гарантії
11	Фінансові послуги ломбардів
Разом годин 90	

ЗМІСТ
дисципліни
“ДОГОВОРИ У ФІНАНСОВО-КРЕДИТНІЙ СФЕРІ”

**Змістовий модуль I. Загальні положення про договори
у фінансово-кредитній сфері**

Тема 1. Поняття та загальна характеристика фінансових послуг в Україні

Поняття та види фінансових послуг, загальні умови їх надання. Правове регулювання фінансових послуг.

Послуги банків. Банківські операції. Умови та підстави надання банківських послуг.

Договір про надання фінансових послуг: поняття, види, зміст та загальна характеристика.

Література [1; 7; 9; 12; 49; 50; 52; 53; 56; 60; 63–67]

Тема 2. Суб'єкти відносин у фінансово-кредитній сфері. Фінансові установи

Суб'єкти фінансово-кредитних відносин. Поняття та види фінансових установ. Надання фінансових послуг фізичними особами – суб'єктами підприємницької діяльності.

Банки: поняття, види та загальна характеристика правового статусу.

Література [1; 2; 5; 7–9; 12; 49; 54; 55; 58; 59; 62–66]

Змістовий модуль II. Види договорів у фінансово-кредитній сфері

Тема 3. Договір страхування

Законодавство про страхування у сфері господарювання. Поняття та види страхування. Добровільне і обов'язкове страхування. Страховики, страхувальники, вигодонабувачі. Товариства взаємного страхування.

Поняття договору страхування. Сторони у договорі страхування. Порядок укладання, предмет, форма та істотні умови договору страхування. Права та обов'язки сторін. Обов'язки страховика. Обов'язки страхувальника. Страховий платіж (внесок, премія) і страховий тариф. Страховий ризик і страховий випадок. Страхова сума. Умови та порядок здійснення страхової виплати. Франшиза. Момент набрання чинності договором страхування. Наслідки несплати страхувальником чергового страхового внеску, зменшення (редукування) розміру страхової суми та (або) страхових виплат. Страхова оцінка. Актуарні розрахунки. Відмова від здійснення страхової виплати. Зміна страхувальника – фізичної особи у договорі страхування.

Співстрахування. Укладення договору страхування на користь третьої особи. Договір страхування одного й того самого об'єкта. Договір перестрахування.

Відповідальність страховика. Перехід до страховика прав страхувальника щодо особи, відповідальної за завдані збитки. Припинення договору страхування. Недійсність договору страхування. Наслідки припинення юридичної особи – страхувальника. Наслідки визнання страхувальника – фізичної особи недієздатною або обмеження її цивільної дієздатності.

Договір страхування життя, здоров'я. Договір страхування цивільної відповідальності.

Література [1; 2; 5; 8; 12; 14; 15; 17; 31–35; 50; 55; 58; 59; 62–66]

Тема 4. Договір позики

Поняття та правова природа позики. Характерні ознаки позики. Укладення та форма договору позики. Елементи договору позики. Суб'єктний склад. Предмет договору позики. Зміст договору позики. Оплата, проценти за договором позики. Строк договору позики. Обов'язок позичальника повернути позику. Наслідки порушення договору позичальником. Оспорювання договору позики. Забезпечення виконання зобов'язання позичальником. Новація боргу у позикове зобов'язання.

Література [2; 3; 55; 58; 59; 61–66]

Тема 5. Договір кредиту

Поняття та види кредиту. Правова природа кредиту. Відмінність кредитних відносин від відносин з позики.

Поняття та ознаки кредитного договору. Порядок укладання та форма кредитного договору. Елементи кредитного договору. Сторони договору. Кредитодавець, позичальник. Предмет кредитного договору. Проценти за кредитним договором. Оцінка й аналіз платоспроможності суб'єкта кредитування. Відмова від надання, отримання кредиту.

Забезпечення виконання кредитних зобов'язань. Застава, порука, гарантія, вексель, страхування, цінні папери як засіб платежу за кредитним договором. Ризик неповернення кредиту та підстави для звільнення від виконання зобов'язання.

Види кредитних договорів. Банківський кредит. Комерційний кредит. Товарний кредит. Фінансовий кредит. Лізинговий та іпотечний кредит. Бланковий та консорціумний кредит. Драфт-кредит.

Література [1–4; 7; 9; 12; 13; 16; 49; 55–66]

Тема 6. Договір банківського вкладу

Депозитні операції банків. Банківський вклад (депозит). Види банківських вкладів: вклад на вимогу, строковий вклад, умовний вклад (депозит). Договір банківського вкладу. Правова природа банківського вкладу. Форма договору банківського вкладу. Види банківських вкладів. Елементи договору банківського вкладу. Банк і вкладник. Предмет договору банківського вкладу. Проценти на банківський вклад. Індикативні розміри процентних ставок. Зміст договору (права та обов'язки сторін). Укладення та форма договору банківського вкладу, істотні умови.

Внесення грошових коштів на рахунок вкладника іншою особою. Договір банківського вкладу на користь третьої особи.

Ощадна книжка. Ощадний (депозитний) сертифікат.

Література [1; 2; 7; 9; 12; 21; 24; 49; 55; 58; 59; 62–66]

Тема 7. Договір банківського рахунку

Банківський рахунок. Види рахунків: поточні; вкладні (депозитні); кореспондентські рахунки.

Договір банківського рахунка. Елементи договору банківського рахунка. Суб'єктний склад. Сторони договору (банк і клієнт (володілець рахунку)). Предмет договору. Права та обов'язки сторін. Укладення та форма договору банківського рахунка.

Операції за рахунком, що виконуються банком. Кредитування рахунка. Проценти за користування коштами, що знаходяться на рахунку. Черговість списання грошових коштів з рахунка. Правові наслідки неналежного виконання банком операцій за рахунком клієнта. Обмеження права розпорядження рахунком. Банківська таємниця. Розірвання договору банківського рахунка.

Література [1; 2; 9; 12; 21; 49; 55; 58; 59; 62–66]

Тема 8. Розрахунки

Поняття терміну “розрахунки”. Переказ коштів. Платіжні системи. Види платіжних систем. Правові засади функціонування платіжних систем. Предмет розрахунків (платіж коштів). Готівкова та безготівкова форми грошових коштів. Форми розрахунків.

Види готівкових розрахунків (платіж (передача) готівки фізичними особами фізичним особам; платіж фізичними особами готівкою юридичним особам; платіж готівкою однією юридичною особою другій юридичній особі; платіж шляхом внесення готівки до банку другої сторони для зарахування на її рахунок; платіж шляхом внесення готівки до банку для відправлення переказу; розрахунки платіжними картками.

Види безготівкових розрахунків (платіжні доручення; платіжні вимоги (розрахунки за інкасо); вимоги-доручення; акредитиви; чеки, розрахункові чеки; векселі; банківські платіжні картки; інші розрахунки, передбачені законом,

банківськими правилами та звичаями ділового обороту, дебетові та кредитові платіжні інструменти, що застосовуються у міжнародній банківській практиці).

Розрахункові документи (на паперових носіях; в електронному вигляді). Суб'єкти переказу коштів. Платіжні інструменти. Порядок оформлення документів при проведенні переказу. Право та спосіб ініціювання переказу. Розрахункові документи: платіжне доручення; платіжна вимога-доручення; розрахунковий чек; платіжна вимога; меморіальний ордер.

Розрахунки із застосуванням платіжних доручень. Загальні положення про розрахунки із застосуванням платіжних доручень. Умови виконання банком платіжного доручення. Виконання платіжного доручення. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання платіжного доручення.

Розрахунки за акредитивом. Акредитив. Види та правова природа акредитиву. Відкличний акредитив, безвідкличний акредитив. Покритий, непокритий акредитив. Суб'єктний склад: платник акредитиву (наказодавець акредитива, акредитиводатель); бенефіціар (отримувач грошей); банк-емітент; банк бенефіціара; виконуючий банк; підтверджуючий банк; авізуючий банк; рамбурсуючий банк. Виконання акредитива. Відповідальність банку, що виконує акредитив. Закриття акредитива.

Розрахунки за інкасовими дорученнями. Загальні положення про розрахунки за інкасовими дорученнями. Виконання інкасового доручення. Повідомлення про проведені операції.

Розрахунки із застосуванням розрахункових чеків. Загальні положення про розрахунки із застосуванням розрахункових чеків. Оплата чека. Інкасування чека. Повідомлення про несплату чека. Наслідки несплати чека. Відповідальність за порушення правил здійснення переказу коштів.

Розрахунки векселем. Історичний розвиток вексельних розрахунків. Поняття та види векселів. Простий вексель. Переказний вексель (тратта). Правові засади вексельних розрахунків. Суб'єкти розрахунків векселем. Порядок оформлення векселів. Плата за векселем. Відмова від оплати векселя. Відповідальність за порушення правил вексельних розрахунків.

Література [1; 2; 9–12; 18; 19; 21–23; 25; 26; 28–30; 36–40; 42–47; 49; 53; 55; 58; 59; 62–66]

Тема 9. Договір факторингу

Факторинг. Типи факторингу (купівля права грошової вимоги; забезпечення виконання зобов'язань). Поняття договору факторингу та його види. Предмет договору факторингу. Сторони у договорі факторингу. Клієнт, фактор. Права і обов'язки сторін. Недійсність заборони відступлення права грошової вимоги. Відповідальність клієнта перед фактором. Виконання боржником грошової вимоги факторові. Наступне відступлення права грошової вимоги. Права фактора. Зустрічні вимоги боржника та захист прав боржника. Відповідальність сторін.

Література [1; 2; 9; 12; 41; 58; 59; 62–66]

Тема 10. Договір банківської гарантії

Поняття договору банківської гарантії. Елементи договору банківської гарантії. Суб'єктний склад. Предмет договору банківської гарантії. Права та обов'язки сторін. Строк її дії. Незалежність гарантії від основного зобов'язання. Правові наслідки порушення боржником зобов'язання, забезпеченого гарантією. Обов'язки гаранта під час розгляду вимоги кредитора. Право гаранта на відмову в задоволенні вимоги кредитора. Обов'язок гаранта. Припинення гарантії. Право гаранта на зворотну вимогу до боржника. Оплата послуг гаранта.

Література [1; 2; 9; 12; 49; 55; 58; 59; 62–66]

Тема 11. Фінансові послуги ломбардів

Поняття ломбарду як фінансової установи. Ломбардна операція, її правова природа (кредит під заставу). Операції з валютними цінностями. Договори, що укладаються при здійсненні ломбардних операцій.

Література [1; 2; 6; 12; 27; 54; 55; 58; 59; 62–66]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота повинна мати таку структуру:

1. Вступ (обсягом до двох сторінок), де обґрунтовується актуальність вибраної теми, ступінь її вивчення, визначаються питання, які вимагають вирішення. Вказується об'єкт, предмет і методологічна основа дослідження, характеризуються джерела одержання інформації.

2. Основна частина, що містить мінімум два розділи. У першому розділі бажано розкрити теоретичні та методологічні положення з вибраної теми дослідження, розглянути і проаналізувати різні точки зору, висловити своє ставлення до розглянутих питань і дати характеристику об'єкта дослідження. В інших розділах передбачається аналіз і обґрунтування тенденцій розвитку і шляхів вирішення наявних проблем. Кожен з розділів, залежно від обсягу викладеного матеріалу, може складатись із підрозділів.

3. Висновок, в якому стисло, обсягом до двох сторінок, дати і обґрунтувати пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення чинного законодавства або теоретичних положень за темою контрольної роботи.

4. Список використаних у контрольній роботі джерел повинен включати: нормативно-правові акти (Конституція, закони України, підзаконні акти); наукові праці (монографії, брошури, статті тощо); статті в періодичних виданнях (журналах, газетах, збірниках); інші фактичні матеріали. Усі джерела розміщують в алфавітному порядку згідно з діючими стандартами бібліографічного опису.

Обсяг роботи загалом – не більше ніж 10–12 сторінок формату А4.

Оформивши належним чином титульний лист, потрібно підписати роботу, вказавши дату виконання, і в зазначений термін подати на перевірку.

Вибір теми проводиться згідно з останньою цифрою номера залікової книжки студента і відповідною відміткою на титульному аркуші контрольної роботи. Наприклад, якщо остання цифра цього номера “0” – вибирається тема № 10, № 20 чи № 30.

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Договір страхування життя, здоров'я.
2. Договір страхування цивільної відповідальності.
3. Поняття, правова природа та характерні ознаки позики.
4. Укладення та форма договору позики.
5. Елементи договору позики.
6. Поняття, види та правова природа кредиту.
7. Поняття, ознаки та елементи кредитного договору.
8. Порядок укладення та форма кредитного договору.
9. Способи забезпечення виконання кредитних зобов'язань.
10. Ризик неповернення кредиту та підстави для звільнення від виконання зобов'язання.
11. Банківський кредит.
12. Комерційний кредит. Товарний кредит.
13. Фінансовий кредит.
14. Лізинговий та іпотечний кредит.
15. Бланковий та консорціумний кредит. Драфт-кредит.
16. Депозитні операції банків.
17. Банківський вклад (депозит). Види банківських вкладів.
18. Договір банківського вкладу: поняття та елементи.
19. Зміст договору (права та обов'язки сторін).
20. Укладення та форма договору банківського вкладу, істотні умови.
21. Ощадна книжка. Ощадний (депозитний) сертифікат.
22. Поняття та види банківських рахунків.
23. Договір банківського рахунка: поняття та елементи.
24. Укладення та форма договору банківського рахунка.
25. Операції за рахунком, що виконуються банком. Кредитування рахунка.
26. Правові наслідки неналежного виконання банком операцій за рахунком клієнта. Обмеження права розпоряджання рахунком.
27. Банківська таємниця.

28. Розірвання договору банківського рахунка.
29. Поняття та види платіжних систем.
30. Правові засади функціонування платіжних систем.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Поняття та види фінансових послуг.
2. Правове регулювання фінансових послуг.
3. Послуги банків. Банківські операції.
4. Договір про надання фінансових послуг: поняття, види, зміст та загальна характеристика.
5. Суб'єкти фінансово-кредитних відносин.
6. Поняття та види фінансових установ.
7. Банки: поняття, види та загальна характеристика правового статусу.
8. Законодавство про страхування у сфері господарювання.
9. Поняття та види страхування.
10. Поняття та елементи договору страхування.
11. Порядок укладення, предмет, форма та істотні умови договору страхування.
Умови та порядок здійснення страхової виплати.
12. Співстрахування. Укладення договору страхування на користь третьої особи. Договір страхування одного й того самого об'єкта. Договір перестрахування.
13. Відповідальність страховика. Перехід до страховика прав страхувальника щодо особи, відповідальної за завдані збитки.
14. Припинення договору страхування. Недійсність договору страхування.
15. Наслідки припинення юридичної особи – страхувальника. Наслідки визнання страхувальника – фізичної особи недієздатною або обмеження її цивільної дієздатності.
16. Договір страхування життя, здоров'я.
17. Договір страхування цивільної відповідальності.

18. Поняття, правова природа та характерні ознаки позики.
19. Укладення та форма договору позики.
20. Елементи договору позики.
21. Поняття, види та правова природа кредиту.
22. Поняття, ознаки та елементи кредитного договору.
23. Порядок укладення та форма кредитного договору.
24. Способи забезпечення виконання кредитних зобов'язань.
25. Ризик неповернення кредиту та підстави для звільнення від виконання зобов'язання.
26. Банківський кредит.
27. Комерційний кредит. Товарний кредит.
28. Фінансовий кредит.
29. Лізинговий та іпотечний кредит.
30. Бланковий та консорціумний кредит. Драфт-кредит.
31. Депозитні операції банків.
32. Банківський вклад (депозит). Види банківських вкладів.
33. Договір банківського вкладу: поняття та елементи.
34. Зміст договору (права та обов'язки сторін).
35. Укладення та форма договору банківського вкладу, істотні умови.
36. Ощадна книжка. Ощадний (депозитний) сертифікат.
37. Поняття та види банківських рахунків.
38. Договір банківського рахунка: поняття та елементи.
39. Укладення та форма договору банківського рахунка.
40. Операції за рахунком, що виконуються банком. Кредитування рахунка.
41. Правові наслідки неналежного виконання банком операцій за рахунком клієнта. Обмеження права розпоряджання рахунком.
42. Банківська таємниця.
43. Розірвання договору банківського рахунка.
44. Поняття та види платіжних систем.
45. Правові засади функціонування платіжних систем.

46. Форми грошових коштів і форми розрахунків.
47. Види та порядок здійснення готівкових розрахунків.
48. Види та загальна характеристика безготівкових розрахунків.
49. Поняття та види розрахункових документів.
50. Розрахунки із застосуванням платіжних доручень.
51. Розрахунки за акредитивом.
52. Розрахунки за інкасовими дорученнями.
53. Розрахунки із застосуванням розрахункових чеків.
54. Розрахунки векселем.
55. Поняття договору факторингу та його види.
56. Елементи договору факторингу.
57. Поняття та елементи договору банківської гарантії.
58. Правові наслідки порушення боржником зобов'язання, забезпеченого гарантією. Обов'язки гаранта під час розгляду вимоги кредитора.
59. Поняття ломбарду як фінансової установи. Ломбардні операції.
60. Договори, що укладаються при здійсненні ломбардних операцій.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003. – № 18–22. – Ст. 144.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003. – № 40–44. – Ст. 356.
3. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р. // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2004. – № 40–41, 42. – Ст. 492.
4. Закон України від 2 жовтня 1992 р. “Про заставу” // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1992. – № 47. – Ст. 642.
5. Закон України від 7 березня 1996 р. “Про страхування” // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 18. – Ст. 78.
6. Закон України від 18 листопада 1997 р. “Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними” // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1998. – № 9. – Ст. 34.
7. Закон України від 20 травня 1999 р. “Про Національний банк України” // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1999. – № 29. – Ст. 238.
8. Закон України від 1 червня 2000 р. “Про ліцензування певних видів господарської діяльності” // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2000. – № 36. – Ст. 299.
9. Закон України від 7 грудня 2000 р. “Про банки і банківську діяльність” // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2001. – № 5–6. – Ст. 30.
10. Закон України від 5 квітня 2001 р. “Про платіжні системи та переказ коштів в Україні” // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2001. – № 29. – Ст. 137.
11. Закон України від 5 квітня 2001 р. “Про обіг векселів в Україні” // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2001. – № 24. – Ст. 18.
12. Закон України від 12 липня 2001 р. “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2002. – № 1. – Ст. 1.

13. Закон України від 5 червня 2003 р. “Про іпотеку” // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003. – № 38. – Ст. 313.
14. Закон України від 9 липня 2003 р. “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2003. – № 49–51. – Ст. 376.
15. Закон України від 9 липня 2003 р. “Про недержавне пенсійне забезпечення // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2003. – № 47–48. – Ст. 372.
16. Закон України від 11 грудня 2003 р. “Про фінансовий лізинг” // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2004. – № 15. – Ст. 231.
17. Закон України від 1 липня 2004 р. “Про обов’язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2005. – № 1. – Ст. 1.
18. Інструкція про порядок видачі, обліку і погашення векселів Державного казначейства України: затв. наказом Міністерства фінансів України від 9 грудня 1997 р. № 269 // [http:// rada. kiev. ua](http://rada.kiev.ua)
19. Інструкція про касові операції в банках України. Затверджено Постановою Правління Національного банку України від 14 серпня 2003 р. № 337. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 5 вересня 2003 р. за № 768/8089 // <http:// rada. kiev. ua>
20. Інструкція про порядок організації та здійснення валютно-обмінних операцій на території України: затв. Постановою Правління Національного банку України від 12 грудня 2002 № 502. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 січня 2003 р. за № 21/7342 // <http:// rada. kiev. ua>
21. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах: затв. Постановою Правління Національного банку України від 12 листопада 2003 № 492. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17 грудня 2003 р. за № 1172/8493 // <http:// rada. kiev. ua>
22. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затв. Постановою Правління Національного банку України 21 січня 2004 № 22.

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // [http:// rada. kiev.ua](http://rada.kiev.ua)

23. Положення про розрахунково-клірингову діяльність: затв. рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку № 11-а від 27 січня 1998 р. // <http:// rada. kiev.ua>

24. Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами, затверджене Постановою Правління Національного банку України від 3 грудня 2003 р. № 516, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 грудня 2003 р. за № 1256/8577 // <http:// rada. kiev.ua>

25. Положення про порядок здійснення уповноваженими банками операцій за документарними акредитивами в розрахунках за зовнішньоекономічними операціями: затв. Постановою Правління Національного банку України від 3 грудня 2003 № 514. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2003 р. 1213/8534.

26. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: затв. Постановою Правління Національного банку України від 15 грудня 2004 р. № 637. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 січня 2005 р. за № 40/10320

27. Положення про порядок надання фінансових послуг ломбардами: затв. Розпорядженням Державної комісії регулювання ринків фінансових послуг України від 26 квітня 2005 р. № 3981 // <http:// rada. kiev.ua>

28. Порядок проведення розрахунків у разі експорту продукції (робіт, послуг) у межах державного контракту: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 5 червня 1993 р. // Урядовий кур'єр. – 1993. – 13 листопада.

29. Порядок випуску, обігу та погашення векселів, які видаються на суму податку на додану вартість при ввезенні (пересиланні) товарів на митну територію України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 1997 р. № 1104 // <http:// rada. kiev.ua>

30. Порядок випуску, обігу та погашення податкових векселів, що видаються на суму акцизного збору за реалізований спирт етиловий, який використовується на виготовлення лікарських засобів, пектину, есенції та оцту харчових, ветеринарних препаратів і кремнійорганічних сполук: затв. Постановою КМУ від 15 липня 1998 р. № 1100 // [http:// rada. kiev.ua](http://rada.kiev.ua)
31. Порядок укладання договорів страхування морських суден, що перебувають у державній власності і передаються судновласниками у фрахт, оренду, лізинг: затв. Наказом Міністерства транспорту України від 17 травня 1999 р. № 260. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17 червня 1999 р. за № 386/3679 // [http:// rada. kiev.ua](http://rada.kiev.ua)
32. Порядок і правила проведення обов'язкового страхування відповідальності власників собак за шкоду, яка може бути заподіяна третім особам: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 9 липня 2002 р. № 944 // [http:// rada. kiev.ua](http://rada.kiev.ua)
33. Порядок і правила проведення обов'язкового страхування цивільної відповідальності за ядерну шкоду: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 23 червня 2003 р. № 953 // [http:// rada. kiev.ua](http://rada.kiev.ua)
34. Порядок і правила проведення обов'язкового страхування цивільної відповідальності суб'єктів господарювання за шкоду, яка може бути заподіяна пожежами та аваріями на об'єктах підвищеної небезпеки, включаючи пожежовивбухонебезпечні об'єкти та об'єкти, господарська діяльність на яких може призвести до аварій екологічного і санітарно-епідеміологічного характеру: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2002 р. № 1788 // [http:// rada. kiev.ua](http://rada.kiev.ua)
35. Порядок та вимоги щодо здійснення посередницької діяльності на території України з укладення договорів страхування зі страховиками-нерезидентами (Порядок та вимоги набирають чинності з дня вступу України до Світової організації торгівлі): затв. Розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України 25 жовтня 2007 р. № 8170. Зареєстровано в

Міністерстві юстиції України 20 листопада 2007 р. за № 1288/14555 // [http:// rada.kiev.ua](http://rada.kiev.ua)

36. Постанова Кабінету міністрів України і Національного банку України від 21 червня 1995 р. № 444 “Про типові платіжні умови зовнішньоекономічних договорів (контрактів) і типові форми захисних застережень до зовнішньоекономічних договорів (контрактів), які передбачають розрахунки в іноземній валюті” // [http:// rada.kiev.ua](http://rada.kiev.ua)

37. “Про порядок накладення Національним банком України штрафів за порушення банками вимог Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом”: затв. Постановою Правління Національного банку України від 17 березня 2004 № 108. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 5 квітня 2004 р. за № 422/9021, // [http:// rada.kiev.ua](http://rada.kiev.ua)

38. Женевська конвенція, якою запроваджено уніфікований закон про переказні векселі та прості векселі (Женева, 7 червня 1930 р.) // [http:// rada.kiev.ua](http://rada.kiev.ua)

39. Женевська конвенція про врегулювання деяких колізій законів про переказні векселі та прості векселі (Женева, 7 червня 1930 р.) // [http:// rada.kiev.ua](http://rada.kiev.ua)

40. Женевська конвенція про гербовий збір стосовно переказних векселів і простих векселів (Женева, 7 червня 1930 р.) // [http:// rada.kiev.ua](http://rada.kiev.ua)

41. Конвенція УНІДРУА про міжнародний факторинг (Оттава, 28 травня 1988 р.). (Про приєднання до Конвенції – Закон України від 11 січня 2006. – Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2006. – № 16. – Ст. 139).

42. Конвенція ООН про міжнародні переказні векселі і міжнародні прості векселі, Нью-Йорк, 9 грудня 1988 р. // [http:// rada.kiev.ua](http://rada.kiev.ua)

43. Одноманітний закон про чеки 1931 р. (Додаток № 1 до Женевської конвенції) // [http:// rada.kiev.ua](http://rada.kiev.ua)

44. Типовий закон ЮНСІТРАЛ про міжнародні кредитові перекази 1992 р. // [http:// rada.kiev.ua](http://rada.kiev.ua)

45. Уніфіковані правила по інкасо (редакція 1978 р., набули чинності з 1.01.1979 р. Публікація Міжнародної торгівельної палати ООН № 322) // [http:// rada.kiev.ua](http://rada.kiev.ua)
46. Уніфіковані правила та звичаї для документарних акредитивів, редакція 1993 р. Публікація Міжнародної торгівельної палати ООН № 500 (UCP-500) // [http:// rada.kiev.ua](http://rada.kiev.ua)
47. Унифицированные обычаи и правила по документарному аккредитиву, редакція 2007 г. Публікація Міжнародної торгівельної палати ООН № 600 (UCP-600) // [http:// rada.kiev.ua](http://rada.kiev.ua)

Додаткова

48. Багач Е. Оцінка істотності (необхідності та достатності) деяких умов цивільно-правового договору // Підприємництво, господарство і право. – 2005. – № 1. – С. 26–28.
49. Банківська система України. Правові засади організації / О. П. Орлюк. – К., 2003. – 240 с.
50. Белоусов Е. Сущность страхования (самостоятельность страхового договора) // Підприємництво, господарство і право. – 2002. – № 2. – С. 23.
51. Беляневич О. А. Господарський договір та способи його укладання: навч. посіб. – Київ: Наукова думка, 2002. – 280 с.
52. Беляневич О. А. До питання про недійсність господарських договорів // Вісник господарського судочинства. – 2004. – № 2. – С. 200–207.
53. Воробьева О. В. Правовая природа договора о переводе денежных средств по поручению лица, не имеющего счета в данном банке // Актуальные проблемы гражданского права: сборник статей. – Вып. 10 / под ред. О. Ю. Шиловцова. – М.: Норма, 2006. – С. 123–171.
54. Єфремова К. В. Ломбард як суб'єкт господарювання // Актуальні проблеми цивільного і господарського права: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 19 травня 2006, Київ / за заг. ред. Р. Б. Прилуцького. – К.: МАУП, 2007. – 268 с.

55. Зобов'язальне право. Теорія і практика: навч. посіб. / за ред. проф. О. В. Дзери. – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 900 с.
56. Карашев К. В. К вопросу о правовой природе аккредитивного правоотношения. Актуальные проблемы гражданского права: сборник статей. Вып. 10. / под ред. О. Ю. Шиловоста. – М.: Норма, 2006. – С. 172–225.
57. Кисіль С. Лізинг як специфічний вид цивільно-правових зобов'язань // Підприємництво, господарство і право. – 2000. – № 4. – С. 21–26; № 5. – С. 23–30; № 6. – С. 12–15.
58. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2 т. – 3-тє вид., перероб. і допов. / за ред. О. В. Дзери (кер. авт. кол.), Н. С. Кузнецової, В. В. Луця. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – Т. 2. – 1088 с.
59. Роїна О. М. Договори у господарській діяльності: практ. посіб. (2-ге вид. допов.). – К.: КНТ, 2007. – 732 с.
60. Суховский В. А. Обязательства товарного и коммерческого кредита // Актуальные проблемы гражданского права: сборник статей. Вып. 10. / под ред. О. Ю. Шиловоста. – М.: Норма, 2006. – С. 94–122.
61. Теньков С. Договір позики: цивільно-правові та податкові аспекти // Юридичний вісник України. – 2000. – 24–30 серпня.
62. Харитонов Є. О., Старцев О. В. Цивільне право України: підручник. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: Істина, 2007. – 816 с.
63. Цивільне право України: підручник: у 2 кн. / О. В. Дзери (керівник авт. кол.), Д. В. Боброва, А. С. Довгерт та ін.; за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – Кн. 2. – 640 с.
64. Цивільне право України. Договірні та недоговірні зобов'язання: підручник / С. С. Бичкова, І. А. Бірюков, В. І. Бобрик та ін.; за заг. ред. С. С. Бичкової. – К.: КНТ, 2006. – 498 с.
65. Цивільне право України: підручник: у 2 т. / В. І. Борисова (кер. авт. кол.), І. М. Баранова, І. В. Жилінкова та ін.; за заг. ред. В. І. Борисової, І. В. Спасібо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – Т. 2. – 552 с.
66. Щербина В. С. Господарське право: підручник. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.:

Юрінком Інтер, 2015. – 592 с.